

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח"ה ח"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 715 סיון תשפ"א שנה טו'

מוקדש לע"נ אלישע וידאל בן חנה ז"ל ע"י ידידנו ר' רפאל עמר הי"ו

פרשת בהעלותך

הגבאי כלא את הצדיק בעל רוח הקודש בחדר עד שיגלה לו מי גנב את הכסף

"בהעלותך את הנרת, אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ה, ב)

פרשני המקרא העירו כמה הערות בפסוק זה. מדוע נאמר "בהעלותך" ולא "בהדליקך"? מדוע נכתב "נרת" חסר וי? ועוד, שלאחר מכן נכתב בסוף הפסוק "נרות" בכתוב מלא? וכן, מהו "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"? ועוד ועוד הערות נוספות.

ואף אנכי אענה חלקי בזה בס"ד, כי הנה הנשמה נקראת נר, כמו שנאמר "נר ה' נשמת אדם", ובחינה זו של נר דולק שייכת בנשמת כל יהודי ואפילו שאינו כשר [כמוכח במסכת מועד קטן (כה, א) וברש"י שם (ד"ה לספר)], ואף שאין הוא עושה מעשים טובים, וגם עובר עבירות, עדיין קיים בו איזה ניצוץ פנימי שאינו כבה לעולם.

ולכן כשאנו באים לחזק יהודי ולהשפיע עליו לשוב בתשובה ולהטיב דרכיו, משימתנו אינה בבחינת יש מאין, להדליק נר כבוי, כי הנר הפנימי שבכל יהודי ואף הרחוק ביותר דולק ומרצד, וכל שמוטל עלינו הוא "להעלות" את הנר, לנשוף ולהפיח בו רוח ולהבעיר ביתר שאת את הניצוץ הטמון בו עד שיהפוך לשלהבת גדולה ומאירה.

ועל כך נאמר לאהרן המסמל את האדם המשפיע קדושה לאחרים, "בהעלותך את הנרות", שלא יטעה לחשוב שקיים איזה יהודי כבוי וחשוך שמוטל עליו להדליק אותו, לא ולא, כי בכל יהודי דולק ניצוץ פנימי, והמלאכה היא "בהעלותך את הנרות", להעלות ולרומם אותו עד שיהיה לשלהבת אש. ולכן נאמר "נרת" חסר וי, כנגד אותם יהודים שהם בבחינת נר חסר ששלהבתו אינה מאירה בעוז.

ומהי הדרך לרומם את הניצוץ היהודי? "אל מול פני המנורה יאירו הנרות!", הדרך היחידה היא רק על ידי חיבור למנורת התורה. לא סגולות, לא מעשיות, לא סיפורים, ולא קסמים ומופתים כאלה ואחרים, רק תורה! אך ורק תורה! כי "המאור שבה מחזירן למוטב", ורק תשובה שנעשית מתוך חיבור לתורה, הינה ברת קיימא ותחזיק מעמד עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

ולכן נאמר כאן "נרות" בכתוב מלא, כי כשיהודי, ואפילו הרחוק ביותר, עמל בלימוד דף גמרא או לן בעומקה של הלכה, לבו מתמלא באור רוחני וניצוצו נדלק בעיזו והופך לשלהבת אש יוקדת.

ב. ניתן להוביל את הביאור הזה לכמה כיוונים, ולהפיק ממנו כמה לקחים ומסרים חשובים שבחלקם עסקנו בעלון בעבר. אך הפעם נתמקד בכיוון אחר, ונקדים לו סיפור מדהים שסיפר הרב הצדיק ר' צבי מאיר זילברברג ("אסדר לסעודתא" פרי בהר בחוקותי ה'תש"ף).

מעשה במלמד תינוקות של בית רבן שהיה עני מרוד אשר הגיע לקראת חג השבועות להסתופף בצילו של האדמו"ר מבעלזא. במעילו היה מוחבא בתוך כיס נסתר סכום כסף גדול שחסך עבור הוצאות חתונת בתו, אותו הרוויח במלאכתו בעמל רב בהיותו רחוק כמה וכמה שנים מביתו. הוא הצניע את המעיל במקום המשתמר, אך לרוב תדהמתו הכסף נגנב לפני החג. כשגילה זאת התעלף שוב ושוב מבלי יכולת לעוררו והגיע המצב עד לפיקוח נפש.

השמועה על יהודי זה הגיעה עד לאדמו"ר, אשר קרא מיד לאחד משלוחי בית דינו וציוה עליו לעשות הכל כדי לגלות מי הגנב מפני פיקוח הנפש שבדבר. השליח שהיה מומחה בעניינים כאלה איתר אדם מסויים שבו חשד שהוא הגנב. הוא התרה בו שעליו להחזיר את הגניבה בתוך ג' ימים, ואם לאו, רעה ומרה תהא אחריתו.

למעשה אדם זה לא היה הגנב, אלא שהשליח לא האמין לו כלל. בראותו כן עשה הנחשד דבר נורא. הוא ידע על אחד מהיהודים הבאים לחצר האדמו"ר שהוא צדיק גדול ובעל רוח הקודש, וניגש אליו להציע לו שהוא יהיה השמש שלו במשך שהותו במקום, והצדיק הסכים לכך. למחרת בהגיע זמן תפילת המנחה ביקש הצדיק לצאת לתפילה אך מצא שהדלת נעולה. וכשביקש מה"שמש" שיפתח את הדלת, אמר לו הלה שלא יפתחנה עד שיגלה לו ברוח קדשו מי גנב את הכסף. הוא התנצל שהינו מוכרח לעשות כן מכיון שהשליח של האדמו"ר אינו מאמין לו, והוא עומד להיענש בעונש נורא.

הצדיק השתמט בתחילה באומרו כי אינו בעל רוח הקודש. אך השמש לא ויתר, ואמר לו שמצידו הוא ישאיר אותו בחדר שבועות ארוכים כל עוד שלא יחשוף בפניו מיהו הגנב האמיתי. הצדיק הבין שאין לו ברירה, והתנה עם השמש שלא יספר לאף אחד מנין הוא יודע מי הגנב, ואז גילה לו ברוח קדשו שיהודי מסויים הוא זה שידו היתה במעל. השמש הלך מיד לבית דין וסיפר להם מי הגנב, והם אכן תפסו וכפתו אותו עד שהודה בגניבה והחזירה לבעליה.

לאחר החג שאל האדמו"ר את השליח כיצד גילה מי הגנב. השליח סיפר שהוא חשד באדם מסויים שלבסוף גילה לו מי הגנב האמיתי. האדמו"ר קרא מיד ליהודי זה שנחשד בתחילה ושאל אותו מנין ידע מיהו הגנב. אך הלה טען שהוא הבטיח לשמור סוד ולא לגלות זאת. אולם האדמו"ר גזר עליו לספר את הדבר והבטיח שלא יאונה לו כל רע. והוא אכן גילה וסיפר על אותו צדיק בעל רוח הקודש.

האדמו"ר קרא מיד לצדיק זה ושאל "מהיכן ידעת מי הגנב?", והוא השיב שידע זאת ברוח הקודש. כששמע זאת האדמו"ר אמר, "גם אני בצעירותי ראיתי ברוח הקודש על יהודים שהם בעלי עבירה, עד שהבנתי שרצון ה' שנידבק במידותיו בבחינת "לא הביט און ביעקב", ועל כן התפללתי לה' שלא אראה את עוונותיהם של ישראל, ואראה בהם רק טוב!". "אני מיינץ לך", סיים האדמו"ר ואמר, "שגם אתה תתפלל ותבקש מה' להיות בבחינה זו של "לא הביט און ביעקב", ולראות רק טוב וללמד רק זכות על כל יהודי באשר הוא".

כמה נורא הוא המעשה. הרי אדם זה שהיה בעל רוח הקודש הציל יהודי ממצב של פיקוח נפש, וגילה על הגנב שעשה שלא כדין, ואעפ"כ לימדנו האדמו"ר שהדבר היותר גדול הוא לראות רק טוב ביהודי ולא לראות בו רע גם אם זה ע"י רוח הקודש. ה"סוד" הגלוי הוא, שבשביל לראות טוב בכל יהודי אנו לא זקוקים לרוח הקודש, אלא לשנות גישה וללמד עליו זכות ולראות את מעשיו באור חיובי.

"וראה בטוב ירושלים" ואף בטוב אחינו התועים

ג. בדומה לכך מסופר על הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד שכשהיו משמיעים באזניו טענות שונות על חסרונות שיש בירושלים היה

סאלם בן יוסף גמליאל ז"ל
יהודה בן אסתר ז"ל
אסתר בת מסעודה עטיה ע"ה
מזל בת זוהרה ע"ה ע"י בנו

דינאל בן הסיבה ז"ל בוסו
יחיא בן דוד דרף ז"ל
מנחם בן שלום דהרי ז"ל
משה בן רחל לביא ז"ל

דוד בן אסתר כהן ז"ל
אברהם בן טאוס סלמי ז"ל
אברהם בן נעמי סגס ז"ל
רותי בת שמעה שהרבני ע"ה

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאזיה בת האגיה ע"ה
אהרון בן יהוא ז"ל + רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל + הסיבה בת מננו אווליא ע"ה

היו מקבלים את דבריו. ומכאן למדו חז"ל קל וחומר, "ומה אם מי שאמר והיה העולם אמר דבריו בתחנונים, קל וחומר לבשר ודם". והקשה הרב נחום דיאמנט כיצד יתכן שאהרן ומרים לא היו מקבלים את דברי ה', והרי כמה אנו היינו רוצים לזכות שה' ידבר איתנו ובודאי שאם הדבר היה מתרחש היינו מקבלים כל דבר מדבריו: ועל כרחך שכתוב כאן יסוד בנפש האדם, שכלי הקיבול שלו אינם מסוגלים לקבל דברים שנאמרים אליו בכעס וברוגז. זה לא שהוא לא רוצה לשמוע, הוא פשוט לא מסוגל לשמוע, הוא לא יכול. ולכן גם אם אתה שרוי בכעס או ברוגז, אם הנך באמת רוצה שהזולת יקבל את דבריך [ואין רצונך רק לשחרר קיטור ותו לא...], אזי גם את הדברים הקשים והנוקבים ביותר יש לך לומר אך ורק בנחת, בקול נמוך, בסבלנות וברכות.

וזהו שדרשו "ומה אם מי שאמר והיה העולם אמר דבריו בתחנונים, קל וחומר לבשר ודם". כלומר שאם הקב"ה, שבודאי אנו משתוקקים לשמוע את דבריו, דיבר בנחת ולא ברוגז, מפני שכך ברא אותנו באופן שאיננו מסוגלים לקבל ממי שצועק וגוער בנו בצורה קשה, קל וחומר לבשר ודם, יהא אשר יהא, הורה, רב, מחנך, שצריך לומר את דבריו בנחת ולא ברוגז חלילה, כי רק כך יעשו דבריו פירות. הרב דיאמנט סיפר, שמשגיח בישיבה שאל אותו "איני מבין מדוע הבחורים שונאים את המשגיחים: הרי לא עשינו להם שום עוול, לא נגבנו ולא שדדנו אותם ולא עשינו שום דבר שמצדיק שנאה זו".

הרב דיאמנט השיב לו, "אתן לך דוגמא. בחור לא הגיע לתפילה בבוקר. איך הנך מגיב? אתה קורא לו וגוער בו בקול, היכן היית בשחרית, כבר התריתי בך והזהרתי אותך שלא תעשה זאת, ואתה שוב ושוב לא קם לתפילה בישיבה. מה יהיה הסוף איתך? וכך אתה ממשיך ונוזף בו". "אך האם פעם אחת אמרת לו "בחור יקר, היית חסר לי הבוקר בתפילה...". הרי זו אותה הערה בדיוק רק במילים אחרות ובעטיפה שונה, רכה ורגועה יותר ומתקבלת יותר באוזן. ואתה הרי אינך מדבר אליו כך והנך עוד מצפה שהוא יאהב אותך?".

והן הן הדברים בכל אדם באשר הוא. האימרה "דברי חכמים בנחת נשמעים" אינה המלצה בעלמא אלא חוק בדברים הנאמרים בין אדם לחבירו לביקורת, שלא יתקבלו אלא בנחת ולא בהיפך מכך. וכבר אמר החכם, שבדורנו על כל מאה פעמים שיש להעיר, צריך לשתוק תשעים ותשע פעמים! ולהעיר רק פעם אחת... אך גם אותה הערה בודדת, יש צורה ודרך לאומרה. ואם היא נאמרת בטמפרטורה של עצבנות וכעס ורגזנות אין סיכוי בעולם שהמאזין יקבל אותה, וחבל.

אומר על כך את הפסוק בתהלים (קכת, ה) "יברכך ה' מציון, וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך", שיש לראות רק בטוב שבירושלים. ואף אנו נאמר שיש לראות רק בטוב שבכל יהודי ואפילו הרחוק ביותר. ועל כך נאמר "יברכך ה' מציון", כלומר אימתי יברכך ה', כאשר "וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך", שאם דרכך בקודש לראות רק טוב בבני אדם אזי תזכה גם אתה לראות רק טוב כל ימי חיך.

ד. האדם מטבעו לא אוהב לשאת באחריות ולהיות אשם. אנו בדרך כלל מחפשים להטיל את האשמה על מישהו אחר. אם למשל היו שואלים אותנו, שומרי התורה והמצוות, מדוע המשיח לא מגיע, או מדוע מתרחשות צרות בעולם, היינו מיד מנקים את עצמנו ומנאשימים את אחינו שאינם שומרי תורה ומצוות.

אך למעשה על פי דעת תורה ההיפך הגמור הוא האמת. וכפי שאמר מרן ראש הישיבה הגאון ר' גרשון אדלשטיין, שהעובדה המבהילה היא שבעולם וגם כאן בארץ אחוז החרדים שמתו או חלו בקורונה גדול בהרבה משאר האוכלוסייה, וזאת משום שהם אנוסים ואינם יודעים מה הם עושים, אך אנחנו יודעים את הדברים ואף על פי כן עוברים עליהם. יודעים כמה חמור לשון הרע, יודעים כמה נורא הוא ביטול תורה, כמה קריטית וחשובה היא השמירה על קדושת בית הכנסת, ובכל זאת לא מקפידים די הצורך על זה. ומשכך האשמה לא תלויה באף אחד אחר אלא רק בנו. "אבל אשמים אנחנו!".

ואם בשמים מסתכלים על אחינו התועים כ"אנוסים" מי אנו שנביט על הרע שבהם ועל חסרונותיהם. הרי הם אינם מודעים עד היכן מגעת חומרת הדברים. ואדרבה, "וראה בטוב ירושלים", עלינו להביט בניצוץ היהודי שקיים בכל אחד מהם ולהאמין שעם מעט אור של תורה ניתן לדחות הרבה מן החושך שבו הם שרויים ולהוציאם מאפילה לאורה.

כיצד עוטפים הערה ?

"וירד ה' וגו', ויקרא אהרן ומרים וגו'. ויאמר שמעו נא דברי" (יב, ה-ו)

פירש רש"י "אין נא אלא לשון בקשה". וביאר השפתי חכמים שאף על פי שה' כעס על אהרן ומרים וחרה אפו בהם [כמו שנאמר בפס' ט' "ויחר אף ה' בס"], מכל מקום כשדיבר עימם דיבר בנחת ולא בכעס. ולכן אמר להם "נא" וביקש מהם שישמעו ויקבלו את דבריו, ואמר את דבריו בנחת ולא ברוגז. וכל זאת מפני שאם היה מדבר בכעס לא

בניית בנין מוסדות "דרכי תורה" בעיצומה, וזה הזמן לרכוש חלק לנצח בבנין בית ה' שבו מתקיימת פעילות תורנית ענפה מסביב לשעון בכל ימות השנה. מטר אחד שינפיק לך רבבות זכויות בכל רגע ויעמוד לך ולבני ביתך לזכות ולהצלחה, וגם יהיה קודש לעילוי נשמת יקיריך.
מטר - 6480 ₪ אמה על אמה - 3600 ₪ לבניה 1800 ₪
ניתן לפרוס לתשלומים נוחים
פנה עוד היום להנהלת המוסדות בטל' 054-2637798

בשעה טובה ומוצלחת!

נפתחה ישיבת המתמידים "נער ישראל" לכיתות ד'-ז'.
ימים ב' ד' ה' בין השעות 19:00-18:15. מילגה פרסים והגרלות.
נושא הלימוד: הלכות שמיטה
לפרטים ורישום ניתן לפנות בטל' 055-2537170

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

פרנסי השנה:

ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"נ רחמים בן זוהרה ז"ל.
ור' שאול בן רחמה חתון הררי הי"ו לע"נ עזרא בן פלורנס
ז"ל, שאול בן בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם
שלום בן רחמה חתון ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.

פרנס השבוע:

ר' מישל בן אעזם ישעיהו הי"ו
לזכות ורפו"ש לאמו מרת אעזם בת שרה תח'.
ושי שמואל בן זוהרה דגן הי"ו.
יזכו להצלחה ונחת מיוצאי חלציהם, ובריאות איתנה ופרנסה
טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות הכתובות בתורה.

מדי יום בין השעות 13:30-9:30
שיעורי תורה מגוונים ממיטב מגידי
השיעורים בגמרא הלכה ומוסר,
בכולל בעלי בתים "תפארת אבות"
שע"י מוסדות "דרכי תורה".
לפרטים ניתן לפנות
בטל' 055-2537170

מדי בוקר בשעה 9:40 מתקיים ע"י
ארגון "אורייתא" העולמי
שיעור בעמוד היומי בגמרא
מסכת שבת עם הרב ראובן גולן.

לימוד "אבות ובנים" ב"דרכי תורה"
עם עשרות ילדים מדי שבת בשעה
17:00. לילדים המשתתפים יחולקו
ממתקים ופרסים וקרטיסים. כמו כן
מתקיים חידון "טמונה בפרשה".
חידת השבוע: איזו אותה שמופיעה
בפרשה זו אינה חלק ממילה?

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קודש פרשת בהעלותך

מנין פלג המנחה - 18:00
מנחה ערב שבת (קרבנות) - 19:15
הדלקת נרות - 19:20
שחרית מנין נץ (קרבנות) - 4:40
שחרית מנין מרכזי (קרבנות) - 8:15
מנחה מנין א' (קרבנות) - 13:30
תהלים לבנות - 14:00
תהלים לבנים - 14:30
שיעור גמרא מס' ברכות - 14:15
שיעור הלכה - 15:45
שיעור מוסר ופרשת השבוע - 16:30
אבות ובנים - 17:00
מנחה מנין ב' (קרבנות) - 18:00
דרשת "רעוא דרעוין" - 20:05
צאת השבת - 20:12
ערבית מוצ"ש - 20:20
רבינו תם - 21:07
שיעור דף היומי - 21:15

לעילוי נשמת
שאול בן בוליסה הררי ז"ל
תנעב"ה

מדי ערב ב-18:00 מתקיים
ב"דרכי תורה" שיעור דף היומי
מפי הרב גלעד גרפי.

לעילוי נשמת
נתן יעקב בן ליוה מימון ז"ל
תנעב"ה

אברהם בן חניני אלישע ז"ל
גבריאל הוטו בן יוכבד ספיאשוילי ז"ל
דינה בת שבע טורקניץ ע"ה
פייד סעדיה בן חנה ז"ל ע"י טוביאנה